

GIRONA

Mor l'escriptor i periodista Narcís-Jordi Aragó

■ Amb la desaparició del gran cronista de Girona, a l'edat de 84 anys, la ciutat perd el seu intèrpret més lleial ■ Tota la seva obra, tant periodística com social, sorgeix de l'estima per la ciutat natal

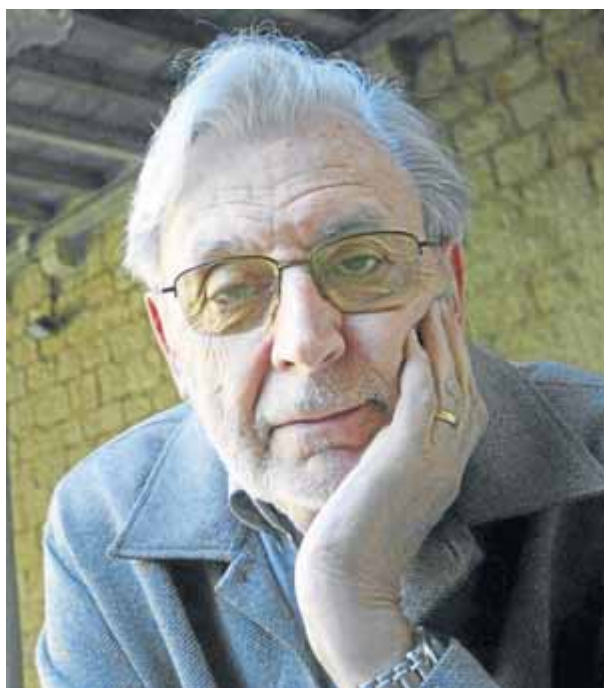
Eva Vázquez
GIRONA

El periodista i escriptor Narcís-Jordi Aragó, exdirector de la revista Presència i expresident del consell editorial d'El Punt Avui, va morir ahir a l'edat de 84 anys. Deien que tenia el posat d'un príncep florentí, amb el perfil aguilenc, la barba en punta honorablement emblanquinada, i aquella pulcritud en els gestos i el parlar que al principi, només al principi, podia arribar a cohibir, perquè Narcís-Jordi Aragó practicava una forma de cavallerositat que ja no es porta, una cortesia refinada i al mateix temps molt pròxima.

Sovint hi havia qui recordava l'anècdota juvenil que, durant un temps, havia somiat a ser algun dia bisbe, sospito que més per la fascinació de la litúrgia que per la flonjor lletosa d'aquesta classe de poder, i potser perquè, a la seva època, els nens tenien cos-

tum de jugar a coses estranyes, com ara anar a repartir el viàtic disfressats de cardenals. No devia ser en tot cas una ambició que li durés gaire, probablement perquè en l'endemig va irrompre feliçment en la seva vida la literatura.

A Narcís-Jordi Aragó, que va morir ahir als 84 anys, va pesar-li sempre la mateixa contradicció que al seu admiradíssim Carles Rahola, que tothom creia que era historiador, i en realitat era periodista. Aragó també ha passat per aquesta mena de confusions vertiginoses: advocat de formació, ha acabat fent sobretot carrera de periodista –periodista de ploma, no pas de carrer–, però també de bon ciutadà, de rescatador de clàssics oblidats, de divulgador incansable de la història i, sobretot, de la història petita que pesa tant, d'activista cultural en moments de paràlisi imposada, i de referent i tot d'una certa idea moral, inevitable-

Narcís-Jordi Aragó, al claustre de la universitat ■ LL. S.

ment conservadora pel substrat social del qual provenia, però amb un tal sentit de l'elegància, que mai va caure en el mal gust de ser intransigent.

Per damunt de tot, però, la gent l'ha tingut sem-

pre per un cronista o, més ben dit, "el cronista" d'una Girona que deu molt a l'imaginari emotiu i culte amb què va embolcallar, literàriament, amorosament, aquesta ciutat. Llegint-lo, fossin els seus arti-

cles a Presència, a El Punt o a la *Revista de Girona*, fossin la vintena llarga de llibres que va publicar, des de *Girona grisa i negra* (1972) fins a les memòries, *Periodisme sota sospita* (2012) –encara que potser els més bonics continuen sent *Girona ara i sempre* (1982) i *Un museu a contrallum* (1993)–, el lector més aviat tenia la impressió que aquest home era més que cap altra cosa un escriptor, i un escriptor, com es deia al seu temps, de "pura raça": defensor de la frase ben girada, de la concisió i la claredat, de l'adjectiu precís, de la dosi justa d'ironia i subtilitat, de la intel·ligència administrada sense panderia i, en canvi, amb una aguda sensibilitat. Si algú li suggeria la possibilitat d'explorar més ardidament aquell camí creatiu que la seva prosa semblava prometre, ell se'n defensava amb modèstia, apartant alguna nosa invisible amb el braç, dient

que no feia tractes amb la fantasia, que li faltava imaginació, que no tenia fusta de veritable narrador. Potser més aviat és que la seva novel·la ja feia temps que l'escrivia dia a dia en cada un dels seus papers; una gegantina novel·la riu sobre Girona que ell imaginava prenent forma sinuosament, com la corba que el canal de l'Onyar dibuixa precisament davant de casa seva.

Tot un príncep

Aquesta casa del carrer Ballesteries on va néixer l'arquitecte Rafael Masó, el seu oncle, i que l'any 2006 cediria a la ciutat, era sense cap dubte el decorat més novel·lesc que podia envoltar algú amb el posat principesc d'Aragó. Semblava, en efecte, una mena de Mèdici al seu palau, llevat que no rebia mai les visites amb ostentació ni altivesa, sinó amb una cordialitat gens cerimonial. Hi va contribuir enormement, és clar, la presència menuda, servicial, tan pròxima i estimada, de la pintora Mercè Huerta, la seva dona. Els últims anys, s'havia anat desprenent del pes fenomenal del seu llegat. Anava planificant el seu comiat a la manera dels prínceps, pròdigs en dons fins i tot quan se'n van. Tot el que a partir d'ara s'escriu sobre Girona serà molt petit, perquè ell ja no podrà llegir-ho. ■

OPINIÓ

El rigor, la discreció i la fermesa

Narcís-Jordi Aragó ens ha deixat, a la manera com ha volgut viure. Coherent i rigorós, un punt distant però no més per prudència i pudor, no pas per desinterès. I una discreció molt gironina –pertany a una generació que honorava el patró de la ciutat posant el seu nom a algun dels seus fills– que, tanmateix, va combinar amb una fermesa en les conviccions que van orientar una dedicació a la societat a través de l'escriptura, i molt especialment el periodisme i la cultura. El vaig conèixer fa molts anys, quan la revista Presència va passar a ser el suplement dominical de l'aleshores Punt Diari. Amb aquella operació no només es dotava d'un suplement potent el primer diari democràtic de les nostres comarques fundat després del franquisme, sinó que s'aconseguia salvar una capçalera que

no era una de qualsevol. Era un veritable espai de periodisme democràtic que Aragó i d'altres poc van defensar amb coratge i valentia, amb el mecenatge d'aquell gran personatge que fou Manuel Bonmatí. El mateix Aragó, en un dels seus darrers llibres periodístics, en parla obertament i en proporciona dades poc conegudes o fins i tot inèdites. Després, en el consell editorial del diari i, sobretot, a través dels seus articles periodístics en què molts vam entendre el que és un ús intel·ligent i extraordinari de l'hemeroteca. Qui es pensi que és només posar una paraula en un cercador i gestionar els resultats entregats per la consulta queda molt curt; hauria de veure les carpetes amb tots els retalls de premsa que Aragó va anar guardant, classificant i cuidant amb paciència i perseverança per ado-

nar-se que l'algoritme més eficaç és la combinació de memòria, records, lectura, saviesa, circumstàncies... De l'Aragó periodista, que volia dir de l'Aragó humanista perquè no concebia la professió si no anava associada a valors de servei a la societat, amb una noció de la llibertat d'informació tan insubornable com exquisida en les formes, se n'hauran de fer molts treballs perquè sense ell i la seva generació no s'entendria la història del periodisme de les comarques gironines.

Hi ha, ho sabem prou, l'Aragó ciutadà. Ciutadà sobretot de la seva estimada Girona, a la qual ha servit amb generositat i dedicació tota la seva vida. Va ser en aquests poc més de quatre anys d'alcalde de Girona que vaig tenir l'oportunitat de conèixer i tractar l'Aragó que es dedicava a la ciutat. Que va començar a endreçar

les seves coses personals que sabia que podien generar un benefici per al país. En primer lloc, amb la creació de la Fundació Rafael Masó i la donació de la casa que avui és el millor referent del noucentisme arquitectònic de Catalunya, gestat i gestionat amb encert durant el mandat d'Anna Pagans. Després, amb les activitats associades a la casa Masó i la feina d'ell, i de la seva inseparable l'equipament d'una coherència i qualitat de discurs que li han valgut el reconeixement internacional. I finalment, per les donacions que van efectuar tots dos a l'arxiu de Girona d'una documentació i d'un llegat artístic impressionants.

Recordo l'acte en què vam solemnitzar la donació amb una especial emoció, perquè Aragó ens féu a mans aquelles cèlebres i en-

vejades carpetes d'endrecats retalls de diari i altra documentació clau per poder confegir una història del periodisme gironí.

A ell, li devem moltes coses, que tindrem temps i oportunitats per agrair com es mereixen. La reivindicació documentada de la figura de Carles Rahola deu molt a l'empeny d'Aragó; conservo una còpia del mecanoscrit de Rahola d'una radioconferència dedicada a les biblioteques populars que és una veritable delícia, i que fou un dels arguments de pes a l'hora de batejar la biblioteca central de Girona amb el nom del periodista afusellat pel franquisme.

La Generalitat li va atorgar l'any 2002 la Creu de Sant Jordi. En va ser un digne guardonat. Girona està de dol perquè ha perdut un dels seus grans homes, i per això li deu memòria i gratitud permanents. Descansi en pau.

Carles Puigdemont

President de la Generalitat de Catalunya

